

Rola europejskich szkół zdrowia publicznego w czasie wojny:

Oświadczenie ASPHER w sprawie wojny przeciwko Ukrainie

28 luty 2022 r.

Autorzy

Lisa Wandschneider¹, Yudit Namer¹, Nadav Davidovitch², Dorit Nitzan², Robert Otok³, Lore

Leighton³, Carlo Signorelli³, John Middleton³, Jose M Martin-Moreno⁴, Laurent Chambaud⁵,
Henrique Lopes⁶, Oliver Razum^{1,*}

1 Uniwersytet Bielefeld, Szkoła Zdrowia Publicznego, Wydział Epidemiologii i Międzynarodowego Zdrowia Publicznego, Bielefeld, Niemcy

2 Uniwersytet Ben-Guriona w Negewie, Szkoła Zdrowia Publicznego, Be'er Sheva, Izrael

3 Stowarzyszenie Szkół Zdrowia Publicznego w Regionie Europejskim (ASPHER), Bruksela, Belgia

4 Komitet Honorowy ASPHER oraz Uniwersytet w Walencji, Szkoła Medyczna i INCLIVA, Wydział Medycyny Prewencyjnej i Zdrowia Publicznego, Hiszpania

5 Szkoła Zdrowia Publicznego EHESP, Rennes, Francja

6 Katolicki Uniwersytet Portugalski, Instytut Nauk o Zdrowiu, Wydział Zdrowia Publicznego, Portugalia

*Autor korespondencyjny: oliver.razum@uni-bielefeld.de

Wojna ma niszczący wpływ na zdrowie ludności. Konsekwencje wojny są wielowymiarowe, wpływają na życie społeczne i infrastrukturę zdrowotną, a także na zdrowie środowiskowe. Oprócz natychmiastowych i długotrwałych skutków dla zdrowia fizycznego i psychicznego wszystkich zaangażowanych osób, konsekwencje wojny mają największy wpływ na grupy słabsze i zmarginalizowane [1-3]. Ponadto wojna i konflikty zbrojne powodują przymusowe przesiedlenia ludności, co stwarza dodatkowe problemy w zakresie zdrowia publicznego w trakcie przesiedlenia, ucieczki i/lub migracji. Stowarzyszenie Szkół Zdrowia Publicznego (ASPHER) przypomina atakującym wojskom o ich zobowiązaniach wynikających z prawa humanitarnego ONZ i rezolucji WHO dotyczącej ataków na służbę zdrowia [4], które mają na celu zapewnienie, że niezbędne, ratujące życie usługi zdrowotne, w tym w zakresie zdrowia publicznego, są świadczone ludności dotkniętej kryzysem w sposób niezakłócony żadną formą przemocy lub przeszkód.

Zdrowie publiczne domyślnie przyjmuje postawę pro-pokojową, co ASPHER podkreślał już wcześniej w stanowiskach w odniesieniu do takich wydarzeń jak łamanie praw w Turcji w stosunku do pracowników medycznych po ich sprzeciwie wobec operacji wojskowej w Afrin [5, 6], konflikt izraelsko-palestyński [7] oraz rola Szkół Zdrowia Publicznego (SPH) w budowaniu pokoju [8]. W związku z powyższym ASPHER zdecydowanie potępia działania zbrojne przeciwko Ukrainie, które pochłonęły ludzkie życie i zniszczyły infrastrukturę cywilną. Solidaryzujemy się z narodem ukraińskim jak również z obywatelami Rosji, którzy sprzeciwiają się tej agresji wojskowej. ASPHER wyraża najgłębsze zaniepokojenie wpływem wojny na zdrowie i samopoczucie mieszkańców Ukrainy i innych potencjalnych ofiar, a także społeczeństwa europejskiego i międzynarodowego.

Szkoły Zdrowia Publicznego są jednostkami mogącymi wspierać społeczeństwo obywatelskie w zdobywaniu umiejętności i kompetencji niezbędnych w czasie konfliktu. Ponadto, SPH są ważnym

partnerem dla krajowych i międzynarodowych organizacji zdrowotnych. ASPHER, jako sieć reprezentująca SPH i instytucje szkolące w zakresie zdrowia publicznego w Europie od ponad 50 lat, jest wiarygodnym źródłem wiedzy, solidarności, wsparcia i sojuszu dla SPH i pracowników sektora zdrowia publicznego we wszystkich krajach dotkniętych konfliktem. Kierując się zasadami budowania pokoju [8], ASPHER podejmuje następujące pięciostopniowe działania:

1) *Odkrywanie i rozpowszechnianie faktów*: ASPHER tworzy łatwo dostępną mapę wiedzy, kompetencji i umiejętności, które mają znaczenie dla lekarzy POZ i pracowników publicznej służby zdrowia w warunkach konfliktu i wojny. Należą do nich: reagowanie i działania w sytuacjach kryzysowych, w tym kwestie związane ze środowiskiem i infrastrukturą; nadzór nad zdrowiem publicznym i systemy sprawozdawczości w strefach konfliktów; zdrowie uchodźców i migrantów; zarządzanie pandemią Covid-19 [9]; inne choroby zakaźne pojawiające się w wyniku zniszczenia infrastruktury; skoordynowane działania z personelem wojskowym na rzecz zdrowia publicznego; protokoły przeglądowe i kompetencje w zakresie sytuacji zagrożenia radiacyjnego, wybuchu jądrowego lub wycieku radioaktywnego oraz sposoby ochrony zdrowia ludności w takich sytuacjach. Aby wspierać efektywne wdrażanie tych kompetencji i umiejętności, ASPHER wzmacnia istniejącą współpracę w ramach sieci SPH, mianowicie poprzez udział w programach współpracy naukowej, wymianę naukowców, nauczanie na odległość i inne formy szkoleń cyfrowych w sytuacjach kryzysowych, pomoc i doradztwo naukowe dla władz zdrowotnych, decydentów i innych podmiotów krajowych, europejskich lub międzynarodowych, takich jak Klaster Zdrowia ONZ na Ukrainie.

2) *Dyplomacja, mediacja i transformacja konfliktów*: ASPHER rozpoczął i będzie kontynuował mobilizowanie i łączenie SPH i kolegów zajmujących się zdrowiem publicznym z obszarów dotkniętych wojną i sąsiednich, aby pomóc w utrzymaniu dialogu pomiędzy SPH w celu skutecznego i odpowiedniego reagowania na wyzwania związane ze zdrowiem publicznym. Ponadto, ASPHER będzie przekazywał głosy z z Ukrainy i osób najbardziej dotkniętych działaniami wojennymi, aby podzielić się swoimi doświadczeniami poprzez kanały komunikacyjne Stowarzyszenia, np. comiesięczne biuletyny i platformy społecznościowe. platformy społecznościowe.

3) *Solidarność i wsparcie*: Szczególna uwaga zostanie zwrócona na mobilizację sieci praktycznego wsparcia sieci praktycznego wsparcia dla Ukraińców i mieszkańców Ukrainy. Po pierwsze, obejmuje to goszczenie naukowców i zagrożonych studentów w szkołach należących do ASPHER. ASPHER odgrywa aktywną rolę w łączeniu uczonych dotkniętych ryzykiem, ułatwia wymianę z SPH, które mają doświadczenie w goszczeniu zagrożonych naukowców oraz udostępnia zasoby potencjalnych organizacji partnerskich (np. Scholars At Risk, Scholar Rescue Fund, CARA w Wielkiej Brytanii, Philipp Schwartz Initiative w Niemczech, PAUSE we Francji). Philipp Schwartz Initiative w Niemczech, PAUSE we Francji). Po drugie, ASPHER zmobilizuje swoje doświadczenie w zakresie w zakresie zdrowia uchodźców w celu wsparcia państw, które prawdopodobnie przyjmą dużą liczbę uchodźców, potencjalnie przez dłuższy okres czasu. Takie działania będą również obejmować solidarność z aktywistami pokojowymi w Rosji.

4) *Stosowanie celów nadrzędnych związanych ze zdrowiem*: Aktywne monitorowanie i dokumentowanie naruszeń praw człowieka, których prawdopodobną konsekwencją jest zły stan zdrowia i zahamowanie wzrostu.

5) *Sprzeciw i brak współpracy*: ASPHER podtrzymuje swoje stanowisko, że będzie sprzeciwiał się wszelkim działaniom podważającym budowanie pokoju i nie będzie współpracował z instytucjami, które są kojarzone z łamaniem praw.

Aby skutecznie koordynować te działania, ASPHER postanowił utworzyć grupę zadaniową, monitorującą wpływy w zakresie zdrowia publicznego na Ukrainie, której celem jest zapewnienie solidnych podstaw dla zapobiegania, gotowości i reagowania na konflikty zbrojne.

Podjęcie tych działań jest naturalną kontynuacją misji ASPHER, jaką jest promowanie "zdrowych i pokojowych społeczeństw" opartych na wartościach odpowiedzialności społecznej i równości zdrowotnej. Ujęcie sytuacji w ramy myślenia o zdrowiu publicznym rozszerza uwagę poza bezpośrednie aspekty medyczne i humanitarne konfliktu. Choć są one niezwykle ważne, nie są wystarczające. Społeczne, ekonomiczne i środowiskowe czynniki warunkujące zdrowie muszą być uwzględnione w zrównoważonej odpowiedzi One Health, wzmacniającej lokalne możliwości i wrażliwej na potrzeby lokalnych społeczności. ASPHER wzywa naszych członków, partnerów, sojuszników i sieci do wsparcia tych działań i przyłączenia się do naszych wysiłków, których ostatecznym celem jest skuteczna odpowiedź w zakresie zdrowia publicznego w odpowiedzi na wojnę z Ukrainą.

Zespół zadaniowy jest otwarty dla wszystkich szkół członkowskich ASPHER. Prosimy o kontakt z sekretariatem ASPHER pod adresem office@aspher.org, jeśli przedstawiciel(e) Państwa instytucji chcą wziąć udział w pracach grupy.

Podziękowania

ASPHER pragnie wyrazić uznanie i podziękować wszystkim kolegom, którzy przyczynili się do w opracowaniu tego oświadczenia.

Bibliografia

1. Sheather J. (2022). As Russian troops cross into Ukraine, we need to remind ourselves of the impact of war on health. *BMJ*, 376, o499. <https://doi.org/10.1136/bmj.o499>
2. Levy BS, Sidel VW. (2008). *War and Public Health*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195311181.001.0001>
3. Levy BS, Sidel VW. (2016). Documenting the Effects of Armed Conflict on Population Health. *Annual Review of Public Health*, 37, 205-18. <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-032315-021913>
4. World Health Organization. (2012). World Health Assembly Resolution 65.20: WHO's response, and role as the health cluster lead, in meeting the growing demands of health in humanitarian emergencies. Geneva. Retrieved from https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/80494/A65_R20-en.pdf?sequence=1&isAllowed=y
5. Razum O, Barros H, Buckingham R, Codd M, Czabanowska K, Künzli N, Lyubomirova K, Otok R, Signorelli C, Middleton J. (2019). Is war a man-made public health problem? *The Lancet*, 394(10209). [https://doi.org/10.1016/s0140-6736\(19\)31900-2](https://doi.org/10.1016/s0140-6736(19)31900-2)
6. The Association of Schools of Public Health in the European Region (ASPHER). (2019). ASPHER considers war as a "man-made public health problem". https://www.aspher.org/download/247/aspher-statement_tma_final.pdf
7. Middleton J. (2021). ASPHER President's message - a bridge for peace. The Association of Schools of Public Health in the European Region (ASPHER). <https://www.aspher.org/articles,4,118.html>
8. Namer Y, Wandschneider L, Middleton J, Davidovitch N, Razum O. (2021). How can Schools of Public Health Actively Promote Peace? *Public Health Reviews*, 42, 1604459. <https://doi.org/10.3389/phrs.2021.1604459>
9. Quinn VJ, Dhabalia TJ, Roslycky LL, Wilson VJ, Hansen JC, Hulchiy O, Golubovskaya O, Buriachyk M, Vadim K, Zauralsky R, Vyrva O, Stepanskyi D, Ivanovitch PS, Mironenko A, Shportko V, McElligott JE. (2021). COVID-19 at War: The Joint Forces Operation in Ukraine. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*, 1-8. <https://doi.org/10.1017/dmp.2021.88>